

מצות חנוכה נר איש וביתו - אור הבית היהודי

1. שבת כא: - ת"ר מצות חנוכה נר איש וביתו

2. עין איה שבת ב. ז' - הנצחון שנתן ד' ביד עבדיו הכהנים שנתגברו על היונים, שבקשו לא רק לעקור את עם ישראל ממעמדם החומרי כי אם [לעקור] את תכונת החיים שישראל מודיעים בעולם, שהם צריכים להיות על פי שרשי התורה, שתהיה הטהרה והצניעות המטרה הראשית בחיי המשפחה, ואחריהן ימשכו יתר המדות והדיעות הישראליות - זה שנאו עם היונים, וראו בזה צר ואויב לתרבותם הם, שהעמידו לנס [את] עליצת החיים והנאותיו הגופניות והדמיוניות*, על כן היתה שנאת היונים רבה מאד לתורת ישראל.

והנה כפי דרך המיצוע הנוהגת באיש הישראלי, אף על פי שאינו מצויין, מכל מקום בחיי המשפחה מוכר האור העברי, הטהור והצניעות, האמן (נאמנות) וכל המדות המסתעפות מזה לטובה, ניכרים יפה לשם ולתפארת בכל בית בישראל המתנהג על פי דרכי התורה והמצוה, על כן חובת מצות (נר) חנוכה - נר איש וביתו. * הנאות הגוף המוגזמות, מתירנות ופריצות מינית (צניעות יהודית הרימה את נס המרד. - תנוכה חיזוק ערכי הבית היהודי)

נר חנוכה שכבה אין צורך לשוב ולהדליקו - מדוע ?

1. שבת כב. - א"ר זירא אמר רב פתילות ושמינים שאמרו חכמים אין מדליקין בהן בשבת מדליקין בהן בחנוכה בין בחול בין בשבת א"ר ירמיה מאי טעמא דרב קסבר כבתה אין זקוק לה ואסור להשתמש לאורה

2. רש"י - כבתה אין זקוק לה. הלכך בחול שרי: ואסור להשתמש לאורה. שיהא ניכר שהוא נר מצוה וליכא למיחש להטייה:

3. עין איה שבת ב, ה - 'השמן הטהור, שמנה של תורה, והפתילות הטהורות המאחזות בהן אורה של תורה יפה, המה נחלת ישראל באמת. אמנם יד ד' נטויה על עמו שלא לעזבנו גם בעבדותנו, והוא שוכן אתנו בתוך טומאתנו. ע"כ כדי לקיים את האומה בכל ימי נדודה בגלות החיל הזה, שאין אתנו נביא ולא יודע עד מה, וע"י ההתערבות בין הגוים נשמע בבית יעקב דעות רבות נשאבות מחכמת האומות, וכדי שאותן הדיעות לא ישכיחו אור תורה מישראל, כי מצד הגלות והשפלות הלאומית ימשך האדם אחרי הדיעות המפורסמות בין אומות העולם ששעתן מצלחת אעפ"י שאין להן בירורים, וכרוב הדיעות המופשטות הן רק נטיות ואומדנות בעלמא, בכ"ז היתה יד ד' את עבדיו ובכל דור ודור קמו חכמי ישראל לחזק את אור התורה דוקא ע"פ אותן הדיעות הנכריות, אע"פ שאין אחריותן עלינו, ואינן דומות כלל לאור ד' של תורת אמת שהיא אמת נצחית ואור קיים לעד. אמנם הדיעות המתחדשות לפי רוח בני"א וחכמי הגוים, הן כאור הנר הדועך, שמאיר לזמן קט ועומד להכבות, כי בעבור דור או דורות והנה ההנחות של המושכלות הראשונים חלפו ועוד אינן, מ"מ כשהן שולטות בשעתן בני הדור נמשכין אחריהן. ואם לא הי' כלולים באור התורה ג"כ אותם הפנים של אפשריות ההסכמה לכאלה, היו רבים מחלושי דיעות נסוגים מאחרי תורת ד' בשביל הבלי נכר. ע"כ יד ד' הכינה לשמור כללות האומה שיהי' פנים בחכמתה לתן מקום ג"כ לאותן הדיעות המפורסמות ומוצלחות בשעתן. אע"פ שרק בכבידות יש לתן יחס לאלה הדיעות שמקורן ממעין זרים עם גופי תורה, עם המצות המעשיות ודיוק ההלכות בכל מרחב החיים הדתיים, ואינן נמשכות אחר הפתילה הגופנית שבתורה, מ"מ הן נאחזות בה במקצת בסמך ודוחק, וגם זה יפה להגן בעד זרם הזמן. אמנם צריך לדעת כי דיעות כאלה לא ינחלו את הנצחיות, ואורן כאשר יכבה אין אנו זקוקים עוד לקיים דבריהן, כי עצת ד' בתורה נעלה ורוממה היא מכל דיעות מחודשות העולות על לב האדם ורוחו. גם חלילה לנו ע"פ הנטיות של אלה המושכלות לשלח יד במעשי התורה לשנותם לפי רוחם. כי אסור להשתמש לאורה, רק בתור רעיון המעורר ומניח את הדעת לשעה, לבל תגדל סערת הלב החלש בראותו רוח חכמת הזמן עומד כצר ליסודי התורה, הונח בכח התורה ג"כ האפשריות להשוותם ולהתאימם, אבל לא בתור עמוד קיים ליסוד מעשי.... ואף אם הותאמו באיזה משך זמן אל התורה ומצותיה, לא נעשו מעולם מעיקריה, ואסור להשתמש לאורה, לדון בהם במעשה בתור חק ומשפט כתוב.